

Dabaszgāzes uzglabāšanas sistēmas
pakalpojuma tarifu projekts **2021**
PUBLISKOJAMĀ DAĻA

Saturs

1	Kopsavilkums	3
2	Atļautie ieņēmumi	5
3	Uzglabāšanas produkti, koeficienti un tarifi	6
4	Tarifa aprēķins tarifu periodam 01.05.2021-30.04.2022	7
5	Regulējamo aktīvu bāze	8
6	Tarifu projekta paskaidrojumi	9
6.1	Tarifu projekta sagatavošanas bāze	9
6.2	Galvenie pieņēmumi	9
6.3	Tarifu projektā noteiktie koeficienti	10
6.4	Tarifus veidojošo izmaksu pamatojums	10
6.4.1	Nolietojums un amortizācijas atskaitījumi	10
6.4.2	Nodokļi	10
6.4.3	Ekspluatācijas izmaksas	11
6.4.3.1	Dabagāzes apjomi tehnoloģiskām vajadzībām uzglabāšanā	11
6.4.3.2	Personāla izmaksas	11
6.4.3.3	Kārtējo īpašuma uzturēšanai nepieciešamo un veikto ekspluatācijas remontu izmaksas	11
6.4.3.4	Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	11

1 Kopsavilkums

Akciju sabiedrība “Conexus Baltic Grid” (turpmāk – Sabiedrība) ir vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas operators Latvijā, kurš pārvalda vienu no modernākajām dabasgāzes krātuvēm Eiropā - Inčukalna pazemes gāzes krātuvi (turpmāk – Inčukalna PGK) un maģistrālo dabasgāzes pārvades sistēmu, kas tieši savieno Latvijas dabasgāzes tirgu ar Lietuvu, Igauniju un Krievijas Ziemeļrietumu reģionu.

2020. gadā enerģētikas tirgus attīstībā iezīmējās nākamais posms, un Sabiedrība ir starp tiem pārvades sistēmas operatoriem, kas no 2020. gada 1. janvāra strādā vienotā dabasgāzes tirgū - 2018. gada oktobrī Somijas, Igaunijas, un Latvijas pārvades sistēmu operatori noslēdza saprašanās memorandu, paredzot izveidot Baltijas vienoto tarifu un balansēšanas zonu, ar mērķi veicināt tirgus stabilitāti un stiprināt enerģētisko neatkarību. Vienotā tirgus darbības uzsākšana ir būtisks pagrieziens enerģētikas nozarei, apliecinot vairāku valstu spēju sadarboties, lai kopīgiem spēkiem stiprinātu valstu enerģētisko neatkarību un strādātu pie efektīvākas infrastruktūras izmantošanas starpvalstu mērogā. Latvijai tas nozīmē arī efektīvāku Inčukalna PGK izmantošanu un pieejamību plašākā mērogā. Arī 2019. gada decembrī atklātais Igaunijas-Somijas starpvalstu dabasgāzes savienojums "Balticconnector" iekļaujas vienotajā tirgū, un nodrošina iespēju Sabiedrībai piegādāt dabasgāzi Somijas tirgum, kur industriālie klienti to patērē ražošanas vajadzībām.

No Latvijas Nacionālā enerģētikas un klimata plāna 2021. – 2030. gadam (turpmāk – Plāns) izriet, ka Latvija plāno veicināt Inčukalna PGK izmantošanu un attīstību, kas nav iespējams bez atbilstošiem stimuliem ieguldītājiem attiecīgajā infrastruktūrā. Plānā tiek prognozēts, ka periodā līdz 2030. gada, Inčukalna PGK nozīme palielināsies vienotā gāzes tirgus dēļ, kas veicinās interesi par Inčukalna PGK izmantošanu. Latvijas potenciālā priekšrocība reģionālā tirgus ietvaros ir tās ģeogrāfiskais novietojums, kas rada iespējas gāzes tranzītam Dienvidu-Ziemeļu virzienā, kā arī Inčukalna PGK tehniskās iespējas, izmantojot to kā tirgus instrumentu. Plānā atzīmēts, ka Inčukalna PGK ir vienīgā funkcionējošā krātuve Baltijas valstīs, un tā nodrošina reģionālās dabasgāzes apgādes stabilitāti.

2020./2021. gada Inčukalna PGK krātuves cikls ir pēdējais šobrīd apstiprināto atļauto ieņēmumu periodā. Jau 2020. gadā, esošo atļauto ieņēmumu apjomā, Sabiedrība turpināja attīstīt jaudas produktu klāstu, ieviešot jauninājumus gan jaudas produktu izmantošanas kārtībā, gan to rezervēšanas veidā. Nākamajā periodā, kuram tiks noteikti tarifi, lietotājiem tiks piedāvāti grupētās jaudas produkts (GJP), divu gadu grupētās jaudas produkts (2GJP), atslēdzamās jaudas produkts (AJP), virtuālās pretplūsmas produkts (VPP) un plānots jauns Inčukalna PGK jaudas produkts – krājumu pārceļšanas produkts (KPP). Krātuves jaudas produktu rezervēšanas un izmantošanas kārtība apstiprināta ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk SPRK) padomes 2020.gada 1.oktobra lēmuma Nr. 1/14 “Inčukalna pazemes gāzes krātuves lietošanas noteikumi” 2.pielikumu.

Sabiedrība ir izstrādājusi Dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojumu tarifu projektu (turpmāk – tarifu projekts, TP), ievērojot ar SPRK 2020. gada 8. oktobra padomes lēmumu Nr. 1/15 “Dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika” apstiprināto dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodiku (turpmāk - Metodika) un ar SPRK 2020. gada 20. augusta padomes lēmumu Nr. 109 “Par kapitāla atdeves likmi dabasgāzes pārvades sistēmas, dabasgāzes sadales sistēmas un dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojumu tarifu projekta aprēķināšanai” (turpmāk – Lēmums) noteikto kapitāla atdeves likmi.

Tarifu projekts ir izstrādāts 60 mēnešu ilgam regulatīvajam periodam (turpmāk – RP). Tarifu projektā aprēķināto tarifu piemērošanas laiks paredzēts no 2021. gada 1. maija līdz 2026. gada 30. aprīlim.

Plānotie piemērojamie dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojumu tarifi ir pārdomāti, izsvērti un atbilstoši jaunajai situācijai dabasgāzes tirgū pēc vienotā Baltijas tirgus darbības uzsākšanas.

2 Atļautie ieņēmumi

Nr. p.k.	Izmaksu posteņi	Apzīmējums	Mērvienība	2018-2020 RP apstiprināts	01.05.2021-30.04.2026 RP TP	Plānotie ieņēmumi/ izmaksas vidēji vienam tarifu periodam (krātuves ciklam)
	Atļautie ieņēmumi $AI_{USO} = I_{USO}$	AI_{USO}	tūkst. EUR	66 950.6	125 301.8	25 060.3
1	Uzglabāšanas sistēmas kopējas izmaksas $I_{USO} = I_{kap} + I_{nod} + I_{ekspl} - I_{USO\ ef} + I_{kor}$	I_{USO}	tūkst. EUR	66 950.6	125 301.8	25 060.3
2	Kapitāla izmaksas $I_{kap} = P_{KA} + I_{nol}$	I_{kap}	tūkst. EUR	42 318.7	66 091.4	13 218.3
2.1	Kapitāla atdeve $P_{KA} = RAB * wacc$ Regulējamo aktīvu bāzes kopējā summa	P_{KA}	tūkst. EUR	21 238.0	25 577.4	5 115.5
		RAB	tūkst. EUR	150 623.8	193 036.8	193 036.8
	Vidēji svērtā kapitāla atdeves likme	wacc	%	4.70%	2.65%	2.65%
2.2	Pamatlīdzekļu nolietojums $I_{nol} = I_{nol\ pam} + I_{nol\ nem}$	I_{nol}	tūkst. EUR	21 080.8	40 514.0	8 102.8
3	Nodokļu izmaksas $I_{nod} = I_{ip.nod} + I_{jen.nod}$	I_{nod}	tūkst. EUR	338.4	872.8	174.6
4	Ekspluatācijas izmaksas $I_{ekspl} = I_{tehn\ proc} + I_{pers} + I_{rem} + I_{saimn}$	I_{ekspl}	tūkst. EUR	24 293.5	56 831.7	11 366.2
4.1	Dabasgāzes zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksas $I_{tehn\ proc} = (G_{zud} + G_{teh}) * C_{zud}$	$I_{tehn\ proc}$	tūkst. EUR	2 715.9	3 028.9	605.8
4.2	Personāla un sociālās izmaksas	I_{pers}	tūkst. EUR	8 936.5	16 967.0	3 393.4
4.3	Īpašuma uzturēšanai nepieciešamo un veikto kārtējo ekspluatācijas remontu izmaksas	I_{rem}	Tūkst. EUR	7 331.1	14 980.8	2 996.2
4.4	Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	I_{saimn}	tūkst. EUR	5 310.0	21 855.2	4 370.9
5	Jaudas rezervēšanas pakalpojumu izmaksas, kas jāsamazina kā darbības efektivitāte $I_{USO\ ef} = (I_{USO} - I_{kor} - I_{nod}) * K_{ef}$	$I_{USO\ ef}$	tūkst. EUR	-	-	-
6	Ieņēmumu korekcija	I_{kor}	tūkst. EUR	-	1 505.9	301.2

3 Uzglabāšanas produkti, koeficienti un tarifi

Produkta nosaukums	Apzīmējumi	Mērvienība	Koeficients produktam RP	Tarifs tarifu periodam 01.05.2021-30.04.2022
Grupētās jaudas produkts	T_{GJP}	EUR/MWh, krātuves ciklā	-	1.4023
Divu gadu grupētās jaudas produkts	T_{2GJP}	EUR/MWh, krātuves divu gadu ciklā	2.0039	2.8100
Atslēdzamās jaudas produkts	T_{AJP}	EUR/MWh, krātuves ciklā	0.7959	1.1161
Krājumu pārceļšanas produkts	T_{KPP}	EUR/MWh, krātuves ciklā	1.2500	1.7796
Virtuālās pretplūsmas produkts	T_{VPP}	EUR/MWh	-	0.6896

4 Tarifa aprēķins tarifu periodam 01.05.2021-30.04.2022

Gada standarta jaudas ieejas/izejas produktu tarifi	Apzīmējums	Mērvienība	Dabagāzes krātuves prognozētā izmantotā jauda tūkst. MWh	Tarifs tarifu periodam 01.05.2021-30.04.2022 (EUR/MWh)	Plānotie atļautie ieņēmumi vidēji vienā tarifu periodā (krātuves ciklā, tūkst. EUR)
Uzglabāšanas sistēmas kopējās izmaksas vidēji vienā tarifu periodā	I _{USO}	tūkst. EUR	-	-	25 060.3
Dabagāzes krātuves prognozētā izmantotā jauda	Q _{GJP}	tūkst. MWh/krātuves ciklā	17 836	-	-
Grupētās jaudas produkta tarifs	T _{GJP}	EUR/MWh/ krātuves ciklā	13 836	1.4023	19 402.8
Divu gadu Grupētās jaudas produkta tarifs , y-1	T _{2GJP y-1}	EUR/MWh, krātuves divu gadu ciklā	2 000	2.8474	2 847.4
Divu gadu Grupētās jaudas produkta tarifs	T _{2GJP}	EUR/MWh, krātuves divu gadu ciklā	2 000	2.8100	2 810.0
Atslēdzamās jaudas produkts	T _{AJP}	EUR/MWh, krātuves ciklā	-	1.1161	-
Krājumu pārceļšanas produkts	T _{KPP}	EUR/MWh, krātuves ciklā	-	1.7796	-
Virtuālās pretplūsmas produkts	T _{VPP}	EUR/MWh	-	0.6896	-

5 Regulējamo aktīvu bāze

AKTĪVS	2018 TP Apstiprināts (tūkst. EUR)	RAB prognoze uz 31.12.2020 (tūkst. EUR)
Ilgtermiņa ieguldījumi		
Koncesijas, patenti, licences, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības	173.5	15.7
Datoru programmas	-	217.4
Nemateriālie ieguldījumi kopā	173.5	233.1
Zemes gabali, ēkas un būves un ilggadīgie stādījumi	102 585.8	134 700.0
Iekārtas un mašīnas	35 650.9	54 239.6
Pārējie pamatlīdzekļi un inventārs	430.9	1 122.9
Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas	17 228.5	-
Pamatlīdzekļi kopā	155 896.2	190 062.5
Ilgtermiņa ieguldījumi kopā	156 069.6	190 295.6
KOREKCIJAS		
Ilgtermiņa ieguldījumu korekcija saskaņā ar tarifu aprēķina metodiku		
Par ES finansējumu izveidoto pamatlīdzekļu vērtība	(6 321.8)	(9 131.7)
Nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu RAB	149 747.9	181 163.9
RAB atbalsta funkcija saskaņā ar Izmaksu uzskaites un attiecināšanas metodiku	875.9	1 074.4
RAB kopā saskaņā ar metodiku	150 623.8	182 238.3

6 Tarifu projekta paskaidrojumi

6.1 Tarifu projekta sagatavošanas bāze

Sabiedrība ir sagatavojusi uzglabāšanas pakalpojuma TP atbilstoši Metodikai un Lēmumā noteiktajai kapitāla atdeves likmei 2.65%. Kapitāla, ekspluatācijas un nodokļu izmaksu novērtējumam par pamatu tiek ņemti Sabiedrības 2021. gada budžeta projekta pamatpieņēmumi (pamatpieņēmumi pieņemti Sabiedrības Valdē 2020. gada 23. septembrī, protokols Nr. 53 (2020)). Vienlaikus Sabiedrība norāda, ka nepiekrīt kapitāla atdeves likmei 2.65% apmērā, jo tās apmērs nenodrošina pienācīgu uzglabāšanas pakalpojuma sniegšanas rentabilitāti, un ir iesniegusi pieteikumu Administratīvajā apgabaltiesā par Lēmuma atcelšanu.

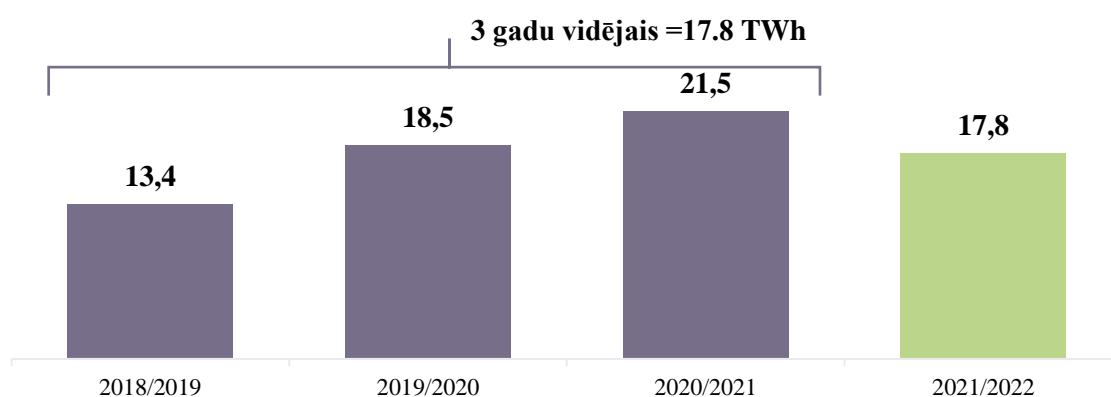
6.2 Galvenie pieņēmumi

Dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma tarifa projekts ir izstrādāts pie šādiem nosacījumiem:

- Regulatīvais periods 60 mēneši, kas sadalās piecos tarifu periodos (krātuves ciklos):
 - 01.05.2021-30.04.2022 tarifu periods;
 - 01.05.2022-30.04.2023 tarifu periods;
 - 01.05.2023-30.04.2024 tarifu periods;
 - 01.05.2024-30.04.2025 tarifu periods;
 - 01.05.2025-30.04.2026 tarifu periods;
- RAB iekļautās pamatlīdzekļu vērtības atbilst prognozētajai bilances vērtībai 2020. gada 31. decembrī. Visi RAB iekļautie pamatlīdzekļi tiek izmantoti efektīvi jaudas rezervēšanas pakalpojumu sniegšanā, nodrošinot kvalitatīvu un drošu pakalpojumu sniegšanu. Regulējamo aktīvu bāze tarifu projektā iekļauta 182,2 milj. EUR apmērā (RAB 181,9 milj. EUR uz 31.12.2020 indekssēts atbilstoši Latvijas Bankas mājas lapā publicētajai informācijai par prognozētajām patēriņa cenu izmaiņām (PCI) izmaiņām. Katram nākamajam tarifu periodam RAB tiek aprēķināts, ņemot vērā prognozētās jaunās investīcijas katrā tarifu periodā, un RAB vērtība ir indeksēta atbilstoši Latvijas Bankas mājas lapā publicētajai informācijai par prognozētajām PCI (gads pret gadu) izmaiņām). RAB vērtībā nav iekļauta pamatlīdzekļu vērtības daļa, kas finansēta no valsts, pašvaldības, ārvalsts, Eiropas Savienības, citas starptautiskas organizācijas un institūcijas finanšu palīdzības vai finanšu atbalsta;
- Saskaņā ar Sabiedrības dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas pakalpojumu izmaksu uzskaites un attiecināšanas metodiku, Vadības jeb Atbalsta funkciju izmaksas attiecinā uz Pārvades vai Uzglabāšanas segmentiem proporcionāli pamatdarbības virzienu ieņēmumiem, par pamatu ņemot nākamā gada budžetā plānotos ieņēmumus. 2021. gada tarifu projektā uz uzglabāšanas segmentu tiek attiecinātas 41.14% atbalsta funkciju izmaksas;
- Regulatīvajam periodam tarifus veidojošās izmaksas:
 - 2021. gada tarifu veidojošās izmaksas izriet no 2021. gada budžetā iekļautajām izmaksām;
 - 2022. - 2025. gada periodam veidojošās izmaksas tiek indeksētas atbilstoši Latvijas Bankas mājas lapā publicētajai informācijai par prognozētajām darba samaksas un PCI (gads pret gadu) izmaiņām;

- 01.05.2021-30.04.2026 tarifu piemērošanas perioda atļautajos ieņēmumos ir iekļauta korekcija 1 506 tūkst. EUR (vidēji 301 tūkst. EUR/gadā) par iepriekšējā tarifu pārskata cikla negūtajiem ieņēmumiem atbilstoši metodikas 35. punktam. Korekcija aprēķināta kā starpība starp atļautajiem ieņēmumiem/apstiprinātajām izmaksām 2018.-2020. gadu apstiprinātajā tarifu projektā un faktiskajiem 2018. un 2019. gadu un prognozētajiem 2020. gada ieņēmumiem/izmaksām.
- Tarifu projektā tiek piemērota trīs iepriekšējos krātuves ciklos vidējā izmantotā krātuves jauda:

Inčukalna PGK rezervētā jauda krātuves ciklā, TWh

6.3 Tarifu projektā noteiktie koeficienti

Produkta nosaukums	Apzīmējumi	Koeficients produktam RP
Divu gadu grupētās jaudas produkts	K_{2GJP}	2.0039
Atslēdzamās jaudas produkts	K_{AJP}	0.7959
Krājumu pārceļšanas produkts	K_{KPP}	1.2500

6.4 Tarifus veidojošo izmaksu pamatojums

6.4.1 Nolietojums un amortizācijas atskaitījumi

Tarifu projektā iekļauts nolietojums tiem pamatlīdzekļiem, kuri iekļauti RAB sastāvā.

Uzglabāšana, tūkst. EUR	2018-2020 RP apstiprināts	2018-2020 RP prognoze	RP TP KOPĀ
Nolietojums kopā	21 080.8	19 700.5	40 514.0

6.4.2 Nodokļi

Saskaņā ar Metodikas 11. punktu, nodokļos iekļauts nekustamā īpašuma nodoklis, kas attiecas uz uzglabāšanas segmenta RAB sastāvā iekļautiem aktīviem.

Uzglabāšana, tūkst. EUR	2018-2020 apstiprināts TP	2018-2020 prognoze	RP TP KOPĀ
Nekustamā īpašuma nodoklis	338.4	356.9	872.8
Nodokļi kopā	338.4	356.9	872.8

6.4.3 Eksploatācijas izmaksas

Eksploatācijas izmaksas sastāv no tām izmaksām, kas nepieciešamas, lai uzturētu dabasgāzes uzglabāšanu drošā un darbam gatavā stāvoklī.

Saskaņā ar Metodikas 23. punktu šajās izmaksās ir iekļautas:

- dabasgāzes zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksas,
- personāla un sociālās izmaksas,
- kārtējo īpašuma uzturēšanai nepieciešamo un veikto eksploatācijas remontu izmaksas,
- pārējās saimnieciskās darbības izmaksas.

Saskaņā ar Metodikas 25. punktu, tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksās nav iekļautas dabasgāzes iesūkņēšanas sezonā kompresoru darbības nodrošināšanai izlietotās dabasgāzes izmaksas.

6.4.3.1 Dabasgāzes apjomi tehnoloģiskām vajadzībām uzglabāšanā

Uzglabāšana, tūkst. EUR	2018-2020 apstiprināts TP	2018-2020 prognoze	RP TP KOPĀ
Dabasgāze tehnoloģiskām un saimnieciskām vajadzībām	2 715.0	1 619.5	3 028.9

6.4.3.2 Personāla izmaksas

Uzglabāšana, tūkst. EUR	2018-2020 apstiprināts TP	2018-2020 prognoze	RP TP KOPĀ
Kopā	8 936.4	7 277.2	16 967.0

6.4.3.3 Kārtējo īpašuma uzturēšanai nepieciešamo un veikto eksploatācijas remontu izmaksas

Uzglabāšana, tūkst. EUR	2018-2020 apstiprināts TP	2018-2020 prognoze	RP TP KOPĀ
Kārtējo īpašuma uzturēšanai nepieciešamo un veikto eksploatācijas remontu izmaksas kopā	7 331.1	7 062.3	14 980.8

6.4.3.4 Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas

Uzglabāšana, tūkst. EUR	2018-2020 apstiprināts TP	2018-2020 prognoze	RP TP KOPĀ
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas kopā	5 310.0	8 087.6	21 854.6